

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petkov vrst a Din 2. do 100 vrst a Din 2.50 od 100 do 300 vrst a Din 3. večji inzerati petkov vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašljova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 36 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Daladierovo potovanje v Afriko:

Manifestacija solidarnosti francoskega imperija

Na Korziki je bil predsedniku francoske vlade povsod prirojen navdušen sprejem — Vsi govorniki so naglašali zvestobo Korzike do francoske domovine — Danes popoldne prispe Daladier s svojim spremstvom v Bizerto

Pariz, 3. jan. br. Ministrski predsednik Daladier je včeraj na križarki »Foch« prišel na Korziko. Najprej se je ustavil v Ajacciu kjer mu je bil prirejen svečan sprejem. Poleg predstavnikov oblasti ga je pozdravila velika množica, ki je navdušeno manifestirala za Francijo. Po mestu so bili razobešeni napisi, ki naj posvedočijo, da Korzičani nočejo ničesar slišati o kakih odcepitvah od Francije. To je v svojem pozdravnem nagovoru naglasil tudi mestni župan, ki je poudaril, da bodo Korzičani kakor v preteklosti tudi v bodočnosti vedno izpolnili svojo dolžnost do svoje francoske domovine. Daladier je položil venec pred spomenik padlim Korzičanom. Popoldne se je odpeljal v Bastio, kjer so mu prav tako priredili navdušen sprejem.

Daladier se je s težavo preril skozi gosto množico ljudstva, ki ga je navdušeno pozdravljala tako da je prispel z zamudo v občinsko palačo. V svečani dvorani je zasedel Daladier častno ložo, ki je bila okrašena s francoskimi trobojnicami, korziškimi grbi in zelenjem župan Monterja. V pozdravnem govoru naglasil, da je v svetovni vojni padlo 40.000 Korzičanov ter dejal, da bo Korzika dala ponovno močeno celo večjo žrtev, ako bi Francija to od nje zahtevala, če bi bilo francosko ozemlje ogroženo navzlic njenemu trudu, da se ohrani mir. Navdušene manifestacije, je nadaljeval Monterja, ki so vas spremljale na vsakem koraku, dokazujejo, s kakšnim veseljem in ponosom vas Korzika sprejema. Ime šefa francoske vlade

Edvarda Daladiera, ki je v Monakovu dostojanstveno skupno s francoskim narodom toliko doprisel za ohranitev miru in ki je v državi nadaljeval obnovitveno delo, nam daje popolno garancijo, da smo lahko mirni, kajti poleg drugih garancij obstoja še garancija samega francoskega naroda, zaščitnika svobode, pravice in miru, brez katerih se velika nacija ne more ohraniti.

Daladier je Monteri odgovoril s sledečimi besedami: Nenavadno mi je zadovoljstvo, če vam morem izročiti svoje hvaležnost in izraziti svojo veliko ginjažnost nad tako nenavadno prisrčnim sprejemom, ki ste mi ga priredili. Jasno je, da obstojajo v življenju človeka, ki se že toliko let nahaja v središču dela za zavarovanje usode svoje države, vedno resni in razburljivi trenutki, toda lahko vam rečem, da nikoli dozdaj nisem občutil tako kakor v tem trenutku, ko na tem otoku bije srce domovine. Ko sem poslušal besede župana mesta Bastije, sem bil presrečen ob misli, da ga poslušam vsa Francija in to v trenutku, ko prihajajo grožnje, kajti prepričan sem, da je on tomlač neomajne zvestobe Korzike Franciji, ki prisegata druga drugi zvestobo. (Ob teh besedah vsa dvorana kliče »prsegamo! prsegamo!«.) Ako hočemo to prisego tudi izpolniti, moramo ostati složni kakor bratje, kajti bratje tudi smo. Ako želimo mir na zunanji, je nadaljeval Daladier, moramo imeti mir tudi v državi. Nadaljeval bom svojo pot v severno Afriko, ki je sestavni del Francije, kajti ona je najtrdnjša skala,

na kateri počiva francoski imperij. Sporočil ji bom pozdrave Francije in pozdrave Korzike ter vseh naših pokrajin, ki so zedinjene na osnovi osebne volje prebivalstva. Ostati hočemo svobodni, kajti Francija želi prej smrt, kakor pa da bi komu služila.

Iz občinske palače se je Daladier ob burnem vzklikanju množice podal na križarko »Foch«, na kateri je krenil na pot v Severno Afriko, kjer se bo izkrcal v Bizerti danes popoldne. Križarko »Foch« spremljajo rušilci »Guepard«, »Verdun« in »Valbu«.

Priloge za sprejem v Bizerti

Bizerta, 3. jan. e. Bizerta je vsa okrašena z zastavami in zelenjem v pričakovanju Daladiera. Vse prebivalstvo si je nadelo francoske kokarde, po ulicah vlada živahno vrvenje. Tudi italijanske trgovine so razobesile francoske zastave.

Rimski komentar

Rim, 3. jan. AA. O priliki potovanja predsednika francoske vlade na Korziko in v Tunis piše »Lavoro Fascista« med drugim:

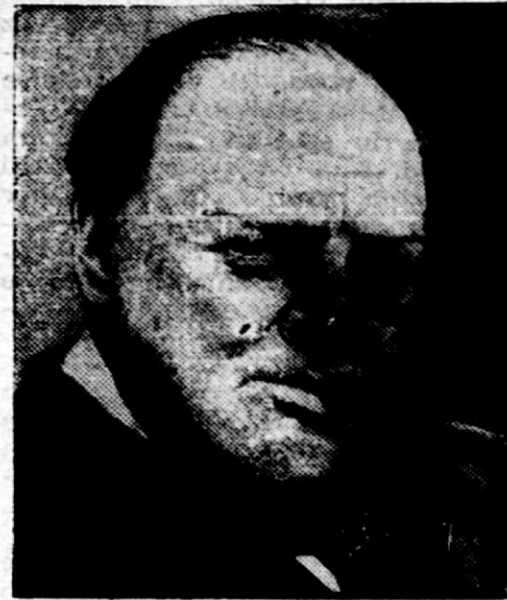
V nasprotju z novoletnimi izjavami francoskega veleposlanika Francoisa Ponceta Daladier namesto, da bi gradil most, ustvarja vedno globlji prepad med Italijo in Francijo, tako da francoska vlada sama ovira poslanstvo, ki ga je poverila velepo-

slaniku Francoisu Poncetu. Stališče francoskega tiska — piše list dalje — dokazuje, kako dalo razumevanja ima za fašistično Italijo. Če se na Francoskem še vedno govori o latinskem duhu, o latinskem bratstvu in o latinski sestri, moramo odgovoriti, da se Italija ne smatra za takšno. Italija ne želi, da bi jo kdo ljubil, pač pa le to, da bi jo v interesu njenih pokrajin samo pravilno razumel.

„V Rimu delajo račun brez krčmarja“

Pariz, 3. januarja. AA. »Temps« komentira govor francoskega veleposlanika v Rimu Ponceta o priliki novoletnega sprejema. Poncet je v svojem govoru naglasil, da Francija ne želi ohraniti svoj mir za vsako ceno ter da bo svojo zemljo vedno branila. Te besede je mogel reči samo popolnoma predstavniki francoske republike v Rimu, kjer se vodi že več tednov proti Franciji razburljiva kampanja. Preveč je jasno, da zahteve, ki se nanašajo na teritorije francoskega imperija, nimajo drugega cilja, kakor moralno in materialno oslabevanje Francije. Pri tem se neumnost upa na dediščino, ki naj bi obstajala v francoskem kolonialnem imperiju. Vsa ta upanja so neumnost, ki mora kmalu prenehati. Račun je napravljen brez krčmarja. Vse nade in pričakovanja v tem pogledu so iluzorna, ker ima Francija za seboj edin in odločen narod, ki bo znal braniti svoje pravice in svoje interese.

Winston Churchill

znani angleški državnik, večkratni minister, eden izmed glavnih nasprotnikov Chamberlainove politike, je organiziral novo politično stranko, ki naj združi vse nezadovoljne konzervativne in liberalne stranke. Njemu se bo najbrže pridružil tudi bivši zunanji minister Eden z večino mlajših poslancev konzervativne stranke

Sporazum med čehi in Slovaki

Praga, 3. jan. e. S predstavniki Slovakov je bil dosežen sporazum v nekaterih političnih vprašanjih. V prvi vrsti je bilo sklenjeno, da se češki uradniki ne bodo več odpuščali iz službe na Slovaškem. Dosežen je bil tudi sporazum glede državnega gospodarskega sveta kakor glede skupnega proračuna, ki je brez primanjkljaja. Proračun znaša 3 milijarde Kč.

Japonska išče novo vlado

Tokio, 3. januarja. AA. Havas. Sodeč po političnih dogodkih minulega tedna se splošno smatra, da knez Konoje proučuje tako politično rekonstrukcijo kabineta, s katero bi ojačal položaj svoje vlade. Za časa novoletnih praznikov je imel japonski premier veliko število avdienc. Med drugimi je sprejel finančnega ministra Ikeda, ki je potem obiskal predsednika privatnega cesarskega sveta Kiranuma ter se bo danes vrnil v Tokio. Istotako je japonski predsednik vlade imel daljši sestanek z generalnim tajnikom ministrskega sveta Kazanijem. V političnih krogih trdijo, da želi knez Konoje čimprej pojačati svoj kabinet tako, da bi bila rekonstrukcija vlade izvršena še pred koncem tega tedna.

Zlata tobačnica kralja Gustava

STOCKHOLM, 3. januarja. AA. Stevan: V vasi Fine je nek krojač našel pred nedavnih staro Skatlo. Spočetka se mu je zdelo, da je iz bakra. Pozneje pa se je ugotovilo, da je iz čistega zlata in zelo lepo izdelan ter da je bila tobačna doza na Gustava. To sodejajo po napisu, ki je vezan na pokrovu in ki se glasi: Branilec vere, zaščitnik religije. To je bilo geslo tega velikega kralja za časa tridesetletne vojne.

Podkarpatska Ukrajina

Chust, 3. jan. AA. Vladni dekret, objavljen v uradnem listu, odreja, da se bo Podkarpatska Rusija odlej uradno imenovala Karpatska Ukrajina.

Snežne razmere

Uradno poročilo Tujakoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, JZSS in SPD z dne 3. I. 1939

Bled 501 m: 0, sneži, 50 cm snega, južen.
Bohinj Sv. Janez 530 m: 0, sneži, 85 cm snega, južen.
Bohinj »Zlatorog« 530 m: 0, sneži, 85 cm snega, južen.
Dom na Krvavcu 1700 m: —2, zelo oblačno, 90 cm snega, južen.
Polževo 620 m: 5, dežuje, 30 cm snega, južen.
Mariborska koča in Pohorski dom 1030 m: 0, 30 cm snega, južen.
Rimski vrelec 630 m: —1, zelo oblačno, 45 cm snega, južen.
Do višine 600 m temperatura okoli 0, tu in tam dež.
Nad 600 m sneži, moker, južen sneg.
Radi motenj v telegrafskem prometu nimamo poročil iz ostalih krajev.

Borzna poročila.

Cerib, 3. januarja. Beograd 10, Pariz 11.635, London 20.55, New York 443.25, Bruselj 74.675, Milan 23.325, Amsterdam 241.12, Berlin 177.87, Praga 15.15, Varšava 83.75, Bukarešta 3.25.

Poskušen atentat na ruskega komisarja za težko industrijo Kaganoviča

Variava, 3. jan. g. Pat poročila iz Moskve: Včeraj popoldne je bil poskušan atentat na ljudskega komisarja za težko industrijo Kavana in glavnega tajnika delavskega sindikata Svernika Na prigi iz Moskve v Gorki je tik pred prihodom brzovala, s katerim sta potovala v Gorki, eksplozirala peklenjski stroj, ki je porušil železniško progo v daljavi 30 m. V zadnjem hipu se je strojevodji posrečilo, da

je vlak ustavil. Peklenjski stroj bi bil moral eksplozirati v trenutku, ko bi privozil brzovalak. Brzovalak pa je imel zaradi snega malo zamudo in je tako peklenjski stroj eksploziral predčasno. Uvedena je bila stroga preiskava. Doselej so aretirali več sto ljudi, ki jih sumijo da so v zvezi s tem atentatom. Med aretiranci je največ delavcev, ki so nezadovoljni s politiko Kaganoviča.

Franco je izčrpal svoje sile

Njegova glavna ofenziva je končala kljub delnim zmagam z neuspehom

Pariz, 3. jan. e. S špansko-francoske meje poročila United Press: Po poročilih, ki prihajajo iz republikanske Španije, je nacionalistična ofenziva znatno popustila. Republikanci so na katalonski fronti skoraj popolnoma ohranili svoje pozicije. Na fronti od Leride do Balaguera, ki je dolga nad 80 km, so republikanske čete trdno in odlično držle. Pripravljenih je tudi zadosti rezerv, da v primeru potrebe izpopolnijo prve vrste. Sovražnik je na spodnjem odseku Segre dosegel uspehe, ki jih je moral drago plačati, prodirajoč na dan povprečno po 2 km naprej. Dalje poročajo z republikanske strani, da izgube generala Franca niso bile v nobenem razmerju z doseženimi uspehi. To je dejstvo, čeprav so to pot nacionalisti razpolagali z ogromnimi množicami boljše materiala, kakor so ga imeli pri ofenzivi na Ebru. V današnjem službenem poročilu s katalonske fronte zatrjujejo, da so na

odseku Trempo-Villa-Nuova Eneja nacionalistične čete štirikrat po vrsti napadle, da pa so bile vedno odbite s krvavimi izgubami, prav tako pa se na spodnjem Segreju nacionalističnim dobrovoljcem ni posrečilo prebiti se pri Kouzju. Zdi se, da je nova Francaova ofenziva že doživela svoj neuspeh. Francove čete so že popolnoma izčrpane.

Aretacija angleškega podkonzula

Barcelona, 3. jan. e. Na službenem mestu je sročil doznal Reuterjev dopisnik, da je Francaova policija aretirala Ernesta Goldwinga, ki je bil zadnji 10 let angleški podkonzul v San Sebastianu. Aretiran je bil v zvezi z znano volninsko afero, ki jo je nedavno odkrila policija. Kakor znano, so bili izdani dokumenti za pripravo zadnje Frankove ofenzive.

Tudi Madžari se ne bodo mogli izogniti pritisku Nemčije in bodo morali Nemcem in drugim narodnim manjšinam priznati manjšinske pravice

Berlin, 3. jan. e. Vprašanje kulturnih pravic nemške manjšine na Madžarskem bo nedvomno eno glavnih vprašanih. Ki bodo o njem razpravljali v Berlinu ob prihodu madžarskega zunanjega ministra grofa Csakyja. V zadnjem času je berlinski tisk temu vprašanju posvečal precejšnjo pažnjo in je bilo zlasti opažati nekako nezadovoljstvo, ker Madžarska tega vprašanja še ni sama rešila. Zadnje dni se je vodja Nemcev na Madžarskem dr. Basch pogajal s predsednikom vlade Imredijem. Tem pogajanjem so v Berlinu posvečali veliko pozornost. Današnji nemški tisk prinaša izjavo, ki jo je dal dr. Basch nekemu budimpeštanskemu listu, ter posebno podčrtava oni del izjave, ki pravi, da Nemci na Madžarskem ne predstavljajo nikake iredentne, temveč da zahtevajo samo možnost, da si ustvarijo

svoje kulturne pravice. Ravno tako poudarjajo dr. Baschev demanti glasov, na podlagi katerih bi bil v pogajanjih z Imredijem zahteval avtonomijo za Nemce na Madžarskem in 3 poslancev v parlamentu. Čeprav službeni krogi ne dajejo nobenih izjav o dnevnem redu razgovorov grofa Csakyja 15. januarja v Berlinu, smatrajo, da bo vprašanje kulturnih pravic nemške manjšine v Madžarski vsestransko razpravljano in da bodo skušali te odnose ob tej priliki urediti.

Spominjajte se u mirzi zimi malih pevcev!

Nova politična stranka v Angliji

Winston Churchill zbira nezadovoljneže konservativne in liberalne stranke

London, 3. januarja. e. Danes je bilo objavljeno, da se je osnovala nova politična stranka pod vodstvom bivšega ministra Winstona Churchilla. Dozdaj so se v novo stranko prijavili Churchillovi zet Sandis, ki je pripadal dozdaj konservativni stranki, dalje MacHarold, ki je pripadal dozdaj liberalni stranki ter še več drugih poslancev konservativne in liberalne stranke. Nova stranka namerava zavzeti kritično stališče napram vladi, toda splošno se smatra, da vladi stvarno ne bo mogla mno-

go škodovati. Opazilo se je, da je nova stranka za svoje formiranje izbrala ravno božič, ko parlament ne zaseda, kar pomeni, da se je bala, izvesti svojo organizacijo v dneih, kadar so vse stranke zbrane in kadar je mnogo težje pridobiti kakega disidenta. Parlamentarci, ki so pristopili novi stranki, spadajo po splošnem prepričanju v drugo vrsto politikov, ter se je za njih vedelo, da so bili proti Chamberlainovi vladi, dasi tega javno niso kazali.

Ogromno vojno posojilo Japonske

V našem denarju znaša 75 milijard

London, 3. jan. br. Danes je bilo na Japonskem razpisano veliko notranje posojilo v znesku 300 milijonov funtov šterlingov (75 milijard dinarjev). Proglas, ki ga je finančni minister izdal na vse japonsko prebivalstvo, pravi, da mora japonsko ljudstvo še enkrat izpolniti svojo patriotsko dolžnost in prisrčiti državi in nacionalni vojski na pomoč, da bi izpolnila veliko nalogo ustvaritve novega reda na Daljnem vzhodu. Minister tudi opozarja, da se bodo povečala nekatera javna bremena v svrhu amortizacije novega posojila. Ta bremena tudi po srečnem zaključku vojne na Kitajskem se ne bodo tako kmalu zmanjšana.

Cungking, 3. jan. AA. Na včerajšnji plenarni seji izvršilnega in nadzornega odbora Kuomintanga pod predsedstvom maršala Cangkajška so izključili iz stranke Vangčingveja in ga odstavili z vseh mest, ki jih je zavzemal. Po seji izdano sporočilo pravi, da pomeni Vangčingvejevo tako imenovano »delo za mir« popolno kršitev strankarske discipline.

Poročajo, da se je maršal Cangkajšek osebno zavezal za to, da bi se proti Vangčingveju postopalo milejšje. Kljub temu so voditelji Kuomintanga, ogorčeni zaradi priporočila Vangčingveja, naj se prično mirovna pogajanja z Japonsko, vztrajali, da se za vedno izključi iz te stranke.

Cungking, 3. jan. AA. Kitajska vlada je danes odredila, da se imajo aretirati vse osebe, ki veljajo za izdajalce naroda.

Obvezna delovna služba za ženske v Nemčiji

Berlin, 3. jan. e. Z uredbo ki je bila objavljena včeraj in ki je stopila v veljavo že 1. januarja, se v Nemčiji uvede obvezna delovna služba za vse delovne moči. Vse neporočene ženske, sposobne za delo, izpod 25 let, ki do 1. marca 1938 niso bile zaposlene kot delavke ali nameštence, bodo dobile zaposlitev v državnih ali zasebnih službah samo, če so bile zaposlene najmanj leto dni v poljedelstvu ali gospodarstvu. Po tej uredbi bo stopilo obvezno v službo vsako leto okrog 300.000 do 400.000 žensk, sposobnih za delo.

mene glede zgradbe novih podmornic in velikih križark. Z velikim zanimanjem pričakujejo nemški odgovor, vendar o njegovi vsebini ni nobenega dvoma. Berlinska konferenca med nemškimi in angleškimi pomorskimi strokovnjaki je jasno pokazala, da je vlada rajha odločena tonazo nemške podmornice zenačiti z angleško. V primeri z močjo angleške podmornice znaša tonaza nemške mornarice komaj 45%.

Proračunska razprava v Sobranju

SOFIJA, 3. jan. e. Na včerajšnji seji Sobranja je bila končana načelna razprava o proračunu. Zadnji je govoril poslanec Joep Robev, ki je poudarjal velik pomen zblizanja med Bolgari in Jugoslovenci. Prepričan je, da se bodo z vzajemnim sodelovanjem obeh bratskih narodov gotovo dosegli veliki uspehi. Finančni minister Božilov je nato odgovarjal narodnim poslancom na njihove kritike. Sobranje je z večino glasov sprejelo predlog proračuna, naskar se je takoj pričela podrobna razprava o proračunu notranjega ministrstva.

Belfast, 3. jan. AA. Preteklo noč so poglani v zrak carinsko postajo pri Telbi na meji severne Irake. Teroristi so skušali to postajo pogoniti v zrak že 29. novembra, pa se jim takrat nakaša ni posrečila.

Pomorsko oboroževanje Nemčije

London, 3. jan. e. Foreign Office je dostavil Chamberlainu in Halifaxu, ki se nahajata na odmoru izven Londona, podrobne referate o razgovorih, ki jih je vodil angleški viceadmiral Cunningham s predstavniki nemške vojne mornarice. V Londonu še ni znano, kdaj bo nemška vlada pisanim potom precizirala svoje na-

Za boljše zveze s Prekmurjem

Ljudje morajo zdaj paziti na dve uri daleč hoditi na postajo, da pridejo v Ljutomer

Ljutomer, 2. januarja. Zveza med Ljutomerom in Prekmurjem je posebno sedaj v zimskem času zelo slaba. Poleti pridejo ljudje iz Dolnje Prekmurja, kakor iz krajev: Dokležovje, Beltinci, Melinci, Goranje in Dolnje Bistrice, Isekovci itd. lahko v Ljutomer in to v eni uri. Takrat se poslužujejo obeh brodom preko Mure in sicer pri Moti in Razkrižju. Posebno trgovcem je to ugodno, ker pridobe na času, kajti po železnici bi jim prišla dobava blaga mnogo dražje, ker je pot mnogo daljša. Poleg tega pa je železnica tako nerodno izpeljana, da med Ljutomerom in Mursko Sobotno ne pasira niti enega večjega kraja. Ob prosti so samo postajna postojnja in postajališča, dočim so kraji daleč stran od proge.

Led, ki je na Muri pokal, se je pričel tudi pomikati po strugi navzdol. Pri tem je potrgal verige mnogim plavajočim minom, ki so bili zamrznjeni, in ti mino so se začeli zdaj pomikati z ledom vred po strugi navzdol. Ljudje imajo mnogo dela, da preprečijo odplovlitev minov, ki dajejo marsikomu škodo, a stalen zaslužek.

Proračun sreskega cestnega odbora

Maribor, 3. januarja. Včeraj je bil sestavljen novi proračun sreskega cestnega odbora v Mariboru za proračunsko leto 1939-40. Izdatki in prihodki novega proračuna izkazujejo 6.764.823 din.

Mariborske in okoliške novice

Kakšne so cene na mariborskem trgu. V smislu predvčeršnjega poročila mestnega tržnega nadzorstva so na mariborskem trgu veljavne sledeče cene: meso: teletina 8 do 14, svinjsko meso s kostmi 12 do 13, svinjsko meso izluščeno 13 do 15, riba 17 do 18, zajec 13 do 14, salo 15 do 16, slanina 14 do 15, pljuča s srcem 7 do 8, jetra 9 do 10, rebra 10 do 12, gajata z jezikom 8 do 9, ledvice komad 2 do 3, svinje komad 1 do 2. Zelenjava: krompir 0,75 do 1,25, merica 6 do 7, čebula 5 do 6, kislo zelje 3, repa (komad) 1, kisljapa 3, karfiola (komad) 2 do 10, ohrovt (komad) 0,50 do 1,50, hren 8 do 9, zelena (komad) 0,50 do 3, peteršilj 0,50 do 1, andivija (komad) 0,25 do 1, motovilce (kup) 1, radič (kup) 1, spinaca (kup) 1, por (komad) 0,25 do 1, korenje (kup) 0,50 do 1, koleraba (po komadih) 1, redkev (po komadih) 1, šopek majarona 0,50 do 1. Sadni trgi: jabolka po 3 do 4 din za kg, hruške 16, suha slive 8 do 12, beli orehi 10, lješnji orehi 30 do 32, limone (komad) 0,50 do 1, oranže (komad) 0,75 do 3. Žito (po litru): pšenica 1,50 do 1,75, rž 1,50 do 1,75, ječmen 1,50, koruza 1,25 do 1,50, oves 1, prosa 1,50, ajda 1 do 1,25, proseno pšeno 4, ajdovo pšeno 3,50 do 4, fižol 2 do 3. Ribji trg: karpi 12, belice 8 do 9, ščuke 18, morski raki 24, morske ribe 11 do 32 din. Mlečni izdelki: smetana 10, do 12,50 za liter, mleko 1,50 do 2, surovo maslo 24 do 26 za kg, čajno maslo 28 do 32 za kg, domači sir 8 do 10. Jajca po 0,70 do 1,25, konzervirana jajca 0,85 do 1 din. Kuhano maslo kg 30 do 32. Perutninski trg: kokosi po 20 do 28, piščanci (par) po 24 do 60, gosi po 40 do 50, purani 50 do 80, race 18 do 24. Domače začaje prodajajo po 10 do 20 din komad.

Ževanje banovinskih cest: 1. Geobai in upravni izdatki 66.239 din; 2. Stvarni izdatki 2.331.977 din. Vzdrževanje dovornih cest 26.790 din, potebščine cestnega okraja 2 milijona 190.543 din, izredni izdatki za nove ceste 1.840.543 din, izredni izdatki za gradnjo mostov 310.000 din. V smislu proračuna bi se izdatki krili takole: dohodki cestnega okraja 90.500 din, prispevek banke uprave 2.333.366 din, prispevek železnice uprave 8.930 din, izredni dohodki 920.027 din. Primanjkljaj znaša torej 3.410.000 din. V kratkem bp proračunska seja sreskega cestnega odbora, na kateri bodo razpravljali o novem proračunu.

tičje. Nekateri trde, da je novo depresijo povzročila nesorazmerna razdelitev zlata, torej da je vzroke treba iskati na denarnem trgu. Zopet drugi trde, da je kriza treba pripisati ideološkim pogreškam totalitarnih držav, pa tudi držav, ki so se ostale zveze liberalnemu gospodarskemu sistemu. Tako nekateri teoretiki še vedno zagovarjajo liberalni gospodarski sistem ter trde, da je učinkovitejši vmešavanje države v gospodarstvo. Načinoma življenja v mnenje nekaterih strokovnjakov, ki trde, da ima svetovna kriza strukturalni značaj ter da se je začela že l. 1914 in ni niti še zdaj končana, ne glede na periodične spremembe. Gospodarske krize pred vojno so imele lokalni značaj ter se niso očitovale v vseh strokah gospodarskega življenja. Medtem ko je povojna gospodarska kriza v resnici svetovna in posega tudi v vse gospodarske stroke.

Iz Slovenjgradca

Bankarjeva proslava. Na praznik sv. Treh kraljev prireditelj slovenjgradski podružnica Narodne strokovne zveze v Sokolskem domu proslavo 20 letnice smrti Ivana Cankarja. O življenju in delu našega velikega pisatelja bo spregovorila uvodno besedo slovenska pisateljica gđ. Ljuba Prenerjeva, a nakar bodo naši vrli delavci uprizorili Cankarjevo dramo »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Čisti dobiček pridružitve je namenjen revnemu delavstvu in zato upamo, da bo občinstvo vedelo ceniti potrjeno truden našega delavstva in se bo polnostevilno udeležilo te pomembne proslave.

Mariborski gluhonemi so zborovali

Občni zbor Društva gluhtonemih - Društvo je priredilo tudi lep božičnico

Maribor, 2. januarja. Naši gluhonemi so veliki siromaki. Priloga jim je prikrajšana za dar govora. Pa si navzile temu s pridnostjo in marljivostjo pomagajo skozi življenje. V Mariboru imajo tudi svoje društvo gluhtonemih, ki je zelo sglino in ki se mnogo trudi za koristi svojega članstva. Na Silvestrovo je bil v Narodnem domu v Mariboru občni zbor Društva gluhtonemih v Mariboru. Občnemu zboru je prisostvovalo okoli 80 gluhtonemih iz Maribora in drugih krajev. Navzoči so bili tudi delegati zagrebškega in grškega društva gluhtonemih. Občni zbor je otvoril in vodil zaslužni uradni predsednik g. Bogomir Sagaj, ki je pozdravil navzoče in poročal o življenju društvenem delovanju v preteklem letu. Sledilo je tajiško poročilo, ki ga je podal g. Svehšek, in blagajniško poročilo g. Hochvalda. Pri volitvah so si gluhonemi izvolili sledeči odbor: Bogomir Sagaj predsednik, Kranjc podpredsednik, Vršič tajnik, Hochwald blagajnik, Kokot in Gorican odobrnika. V nadzorstvenem odboru so dr. Mence in gg. Rakun ter Barometler. Ob zaključku so sprejeli gluhonemi posebno spomenico, v kateri se obračajo na bana s prošnjo, da podpre težnje in stremiljenja mariborskega društva gluhtonemih. Na Silvestrovo je priredilo društvo gluhtonemih decni prireditelj božičnico. Kakor vsako leto, je ta prireditev tudi letos prav lepo uspela in je pokazala, kako vzneto skrbi društvo za siromašne gluhoneme ter uboga gluhonemo decu. Ob priliki božičnice je društvo poleg siromašnih odraslih obdarovalo tudi veliko število gluhtonemih otrok iz vsega področja bivše mariborske oblasti, ki obiskujejo gluhonemico v Ljubljani. Ubogi gluhonemi otroci so prejeli obleko, obutev in druge življenjske potrebe.

trebščine. Obširno dvorano v Narodnem domu so obdarovali skupno s starši ter delegati raznih gluhtonemih društev povsem napolnili. V svojem pozdravnem nagovoru je mariborski društveni predsednik Bogomir Sagaj želel najprej vsem navzočim srečno novo leto 1939. Podatki za društveno prizadevanja, ki služijo izboljšanju socialnega in kulturnega položaja gluhtonemih miadine, ki se na tej osnovi lahko primerno uveljavljajo v življenju. Društvena skrb je predvsem ta, da bi se vsi gluhonemi v gluhtonemihcah izobražili do stopnje, ki bi jim v vrtincu življenja omogočila primerno in človeka vredno eksistenco. Ta stremiljenja grede za tem, da postanejo gluhonemi povsem enakoverdni zdravim ljudem glede vseh njihovih pravic in dolžnosti ter da postanejo zavedni državljani ljubljene domovine. Lepa darila so prispevali za to božičnico mestna občina mariborska, tvornica za dušik v Rušah, g. Hribar iz Ljubljane, g. Graner iz Čakovca, Jugoslavija, M. Rosner, Huttor, Doktor & Kauf, Unio, Putnik, Wögger, Bauman, Kaufmann, Zlatogor, Mirim, Nabavičevna zadruga, škof dr. Tomažič, Wochtnagg iz Šostanje, Tivar iz Varazdina in mnogo drugih dobrotnikov, ki so prispevali po svojih močeh in omogočili, da so bili gluhonemi otroci tako lepo obdarovani. G. Sagaj je naglašal, da bo gluhonema decu hranila vse svoje dobrotnike in trajnem hvaležnem spominu. V občutni ginenosti so starši prisostvovali obdaritvi in z zadoščenjem v arcu opazovali veselje obdarovanih gluhtonemih otrok. Mariborsko oko se je orosilo s solzami radosti ob slovesu od starega leta in prehoda v novo leto, ko je usmiljeni božiček tako obilo in bogato obdaroval mariborsko družino gluhtonemih siromakov.

Aktovka s cerkvenim denarjem se je izgubila

Neprijeten doživljaj kaplana magdalenske župnije v Mariboru

Maribor, 3. januarja. Kaplan magdalenske župnije v Mariboru g. Anton Cafuta je imel neprijeten doživljaj Napolj se je v St. Ili, da bi izročil tamokšnjemu župniškemu uradu 12.450 din cerkvenega denarja, ki se je nabral kot pogrebna pogrebna iz mitvaščine tukajšnje splošne bolnice. Kaplan je denar spravil v svojo aktovko, da bi prišel še na opoldanski vlak, ki odhaja ob 13. iz Maribora proti St. Iliju. Še pred tem pa je imel opravke pri upravi mestnih podjetij v Orožnovi ulici 2. Nato je pihel na kolodvor in stopil v vagon. V St. Iliju je izstopil. Kmalu pa se je spomnil, da nima pri sebi aktovke, kamor je bil spravil 12.450 din cerkvenega denarja. Stekel je nazaj proti župniškemu kolodvoru pogledat, če morda vlak še ni odšel in če je aktovka v železniškem vagonu. Toda vlak je bil že odsopihal proti Špilju.

zovnico za St. Ili. Verjetno je, da je aktovko pustil v bližini blagajne, ko je kupoval vozovnico ali pa v vagonu, v katerem je sedel na vožnji do St. Ilija. Ni izključeno, da je aktovko pozabil tudi pri mestnih podjetjih, kjer je pa niso našli. Poleg denarja je bila v aktovki tudi cerkvena pogrebna knjiga s točnimi beležkami glede pogrebnin. Ob aklopu lista nam je kaplan Cafuta naknadno sporočil še tole: Znesek 12.450 din ni last šentiljske župnije, temveč magdalenske župnije. Denar je dvignil iz Mestne hranilnice kot pogrebno za magdalenske župni urad. Ker je hotel po opravkih v St. Ili, pa bi zamudil vlak, če bi nesel denar v župnijski pisarni, je vzal aktovko s denarjem kar s seboj v St. Ili. Na mariborskem kolodvoru si je kupil listek II. razreda, ni pa mogel potovati v II. razredu, ker je imel vlak za jugoslovanske potnike samo dva vagona za St. Ili. Vstopil je torej v III. razred in se peljal skupaj s šestimi znanci. Dva potnika sta bila iz magdalenske župnije in njegova dobra znanca. V St. Iliju je izstopil in šel v župnišče k tamokšnjemu kaplanu. Z njim je šel tudi neki dijak. Na aktovko

Ali se je lani začela gospodarska kriza?

Položaj še ni tako jasen, da bi se dala postaviti točna prognoza

Ljubljana, 3. januarja. Pred letom smo opozorili v posebnem članku na proučevanje strokovnjakov, da se bo l. 1938 najbrž že začela nova svetovna kriza, na kar je kazalo več pomembnih znakov (nanašanje nezaposlenih, upadanje cen surovin in vrednostnih papirjev itd.). Zdal pa lahko presodimo po nekaterih stvarnih podatkih, koliko so bile napovedi strokovnjakov točne. Po statistiki: Društva narodov se je obseg svetovne trgovine v 75 državah znatno zmanjšal, saj je znašal januarja 2.287 milijonov zlatih dolajev, v maju pa samo 2.162 milijonov dolarjev. Če vzamemo za osnovo indeksa l. 1929 100, vrednost svetovne trgovine v zlatu ni znašala niti polovice vrednosti pred krizo ter se je zmanjšala od januarja do maja po indeksnem koeficientu od 42,1 na 38,8. Ako se ooziramo samo na evropske mednarodno trgovino, sprevi mo, da se je zmanjšala celo za 17 odst. Ne moremo se tolažiti, da ima ta zastoj v svetovni trgovini samo sezonski značaj; po zanesljivih podatkih nemškega statističnega urada za 52 držav, ki obsegajo do 95 odst. svetovne trgovine, se je vrednost mednarodne trgovine zmanjšala v prvem trimestru lani za 14 odst., po količini pa za 15 odst. To zmanjšanje je bilo dvakrat večje v primeru s prometom zadnjega trimestra l. 1937. Če vzamemo za indekso osnovo 100 za četlet lanskega leta, ugotovimo, da je koeficient svetovne industrijske produkcije znašal lani marea 90, a l. 1937 maja 116, avgusta 114 in decembra 100. V prvem trimestru lanskega leta se je torej svetovna

produkcija zmanjšala za 21 odst od marca l. 1927, akoraj za četrtino! Industrijska produkcija se je najbolj zmanjšala v Angliji, Zedinjenih državah Franciji in Belgiji. K tem znakom nastopajoče gospodarske krize pa moramo še pristeti naraščanje nezaposlenosti v številnih državah. V 31 državah je bilo lani aprila število nezaposlenih za 3.100.000 večje kakor istega meseca prejšnjega leta je znašalo skupno 17 milijonov 400.000. V Zedinjenih državah je bilo lani že nad 11 milijonov nezaposlenih. V Angliji je lani nezaposlenost stalno narasla in je znašala v prvi polovici leta okrog 1.800.000 nezaposlenih delavcev. V enem letu je izgubilo delo pol milijona angleških delavcev. Znatno so se pocenile sirovine, tudi kovine, kljub veliki porabi v oboroževalni industriji, n. pr. baker, cink, svinec itd. za 28,9 do 36,9 odst. Bombaž in volna sta se pocenila od 23,1 do 32 odst., kolonialno blago od 20 do 46 odst., lan in juta od 10 do 35 odst. Pri tem je posebno zanimivo, da so se življenjske potrebščine v nadrobni prodaji podražile. Zelo resni znaki zastaja v svetovnem gospodarstvu so začeli hudo vzmirati gospodarske sile. Lani je že izšlo več zelo zanimivih publikacij o svetovnem gospodarstvu. Dobro so nam v spominu še številne razprave o gospodarski krizi prejšnja leta, ko je svet mnogo bolj govoril o krizi ter iskali njene vzroke kakor si resno prizadevali najti učinkovito zdravilo proti propadanju svetovnega gospodarstva. Tako tudi zdaj gospodarstveniki skušajo odpraviti vzroke nastopajoče krize predvsem teore-

ŠAH

Šah v Radečah. Agilni šahovski klub Radeče je pod vodstvom mr. ph. Hočevarja ravno v tem času dokončal svoj redni vsakoletni turnir, ki nam daje vsako leto novega šahovskega prvaka. V tem turnirju je kot gost igral tudi mag. pharm. Hočevar Mirko, ki je član šahovskega kluba Celje. Turnirja so se udeležili po večini vsi boljši radeški šahisti člani radeškega šah kluba. Prvo mesto je to pot zasedel Ravnakar Benko, ki si je s tem istočasno priboril naslov klubskega šahovskega prvaka za leto 1938. Od desetih dosegljivih točk je dosegel 9 in pol točke, od vseh odigranih partij je remiziral z drugopolisiranim Jazbecem Ivanom. Lanskoletni prvak Hriberšek pa je moral to pot deliti mesto z bivšim večletnim prvacom g. mag. pharm. Hočevarjem, ki sta se morala zadovoljiti s tretjim in četrtil mestom. Vrstni red turnirja je bil sledeč: 1. Ravnakar Benko 9½ točke, 2. Jazbec Ivan 9 točk, 3. in 4. mgr. pharm. Hočevar Mirko in Hriberšek Franc 7½ točke, 5. Simončič Mirko 5 točk, 6. Koren Stefan 4 in pol točke, 7. 8. in 9. Aubrecht Anton, Kožuh Anton, Oprešnik Maks po 3 točke, 10. Müller Ferdo 2 in pol točke, 11. Uršič Viktor pol točke. Kakor vidimo, se je bila borba po večini za prva in zadnja mesta. Opaža se zlasti velika razlika med četrtim plasiranim in petim, kjer je razlika za celo dve in pol točki. Prvi štiri se namreč tvorili razred popolnoma zase ter niso dali, da bi se jim kdo od ostalih približal. Taka je tem končanem turnirjem pa je naš šahovski klub priredil v svojih prostorih v ponedeljek 19. decembra prvoturnir, ki nam je dal službenega prvaka za mesec december; taki turnirji se namreč v našem klubu prirejajo vsak mesec enkrat. Vrstni red brzoturnirja je bil naslednji: 1. in 2. mag. pharm. Hočevar Mirko in Hriberšek Franc, 3. Kožuh Anton, 4. in 5. Ravnakar Benko in Jazbec Ivan, 6. Aubrecht Anton, 7. Oprešnik Maks, 8. Koren Stefan. V tem brzoturnirju sta g. Hočevar in Hriberšek Franc dokazala, da še vedno spadata ne le čelo tabele, ter da je bilo le zgolj naključje, da sta pri rednem turnirju zasedla šele tretje oziroma četrto mesto. S tema turnirjema je šahovski klub dokazal, da se je zanj začela sezona, ter, da ne počiva, temveč le deluje in to uspešno deluje, ter se pripravlja na bližnje medkrajevne borbe, ki se bodo v kratkem začele in imele značaj prvenstvenih borb za prvenstvo dravske banovine, da se bo klub plasiral v daljno borbo in ne izpadel kot se je to zgodilo lani že v prvem kolu.

IZPRED SODIŠČA. — Priča, ali ste omožen? — vraša sodnik. — Da, že drugič. — Koi so ste stari? — Devetindvajset let. — Kolikokrat?